

Kraków, dnia 14.05.2019r.

Dotyczy: odpowiedzi na Petycję do władz gmin Metropolii Krakowskiej ws. nadania bezwzględnego priorytetu dla działań na rzecz poprawy jakości powietrza.

Krakowski Alarm Smogowy
Skawiński Alarm Smogowy
Wielicki Alarm Smogowy
Zabierzowski Alarm Smogowy

Szanowni Państwo, w odpowiedzi na *Petycję do władz gmin Metropolii Krakowskiej* dziękujemy za aktywność, której efektem jest popularyzowanie wśród mieszkańców gmin Metropolii Krakowskiej problematyki ochrony powietrza, stanowiącej jedno z głównych wyzwań rozwojowych naszego regionu.

Odnosząc się do Państwa apelu należy zwrócić uwagę na fakt, iż gminy nie są w stanie samodzielnie podjąć działań zapewniających skuteczną walkę ze smogiem – potrzebna jest pomoc pozostałych instytucji odpowiedzialnych za ochronę środowiska, obejmująca w szczególności takie działania jak:

- *wprowadzenie norm jakości paliw i norm jakości kotłów;*
- *kontrole emisji z podmiotów prowadzących działalność gospodarczą;*
- *tworzenie systemu współfinansowania likwidacji kotłów, a także programów osłonowych;*
- *tworzenie prawa penalizującego stosowanie i wprowadzanie do obrotu handlowego zakazanych paliw i kotłów, a także narzędzi jego egzekwowania;*
- *wprowadzenie obowiązku rejestracji kotłów i dokonywania cyklicznych przeglądów instalacji;*
- *wdrażanie procedur informowania mieszkańców o zagrożeniu zanieczyszczeniem powietrza.*

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że bez zdecydowanych działań na poziomie centralnym, dotyczących rozwiązań legislacyjnych i stworzenia skutecznych mechanizmów współfinansowania likwidacji kotłów, poprawa jakości powietrza będzie procesem długotrwałym.

Odnosząc się do Państwa postulatów pragniemy przypomnieć, że Gminy Metropolii Krakowskiej traktują działania na rzecz poprawy jakości powietrza jako priorytetowe, na co wskazują następujące działania:

- a) W dniu 11 listopada 2018 r. wóldarze gmin uchwalili *Plan likwidacji kotłów węglowych w Metropolii Krakowskiej do 2022 roku*, który ma na celu ujednoczenie polityk gmin Metropolii Krakowskiej, w zakresie likwidacji kotłów węglowych, w pięciu obszarach: inwentaryzacja, zarządzanie, finansowanie, kontrola i informacja oraz promocja. Plan stanowi załącznik do niniejszej odpowiedzi.

- b) Pozyskanie Funduszy Europejskich pochodzących z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego (RPO WM) w wysokości 80 mln zł na projekty służące likwidacji ponad 9 tys. sztuk kotłów do 2021 roku. Należy zaznaczyć, że wszystkie gminy Metropolii Krakowskiej korzystają ze środków RPO WM, a środki te stanowią obecnie główne źródło finansowania likwidacji kotłów.
- c) Prowadzenie kontroli palenisk. W sezonie grzewczym 2018/2019 na terenie gmin Metropolii Krakowskiej wykonano 3029 kontroli, co stanowi 130% założonego celu, ustalonego na podstawie Programu Ochrony Powietrza dla Województwa Małopolskiego.
- d) Prowadzenie w sezonach grzewczych 2017/18 oraz 2018/19 wspólnej kampanii informacyjnej pod hasłem „Bądźmy razem w walce o czyste powietrze.”
<http://wymienpiec.info/>

W najbliższych latach największym wyzwaniem będzie zapewnienie finansowania likwidacji kotłów. Szacuje się, że potrzebne środki to około 270 mln zł. Dążąc do osiągnięcia celu określonego w uchwale antysmogowej dla Małopolski, czyli likwidacji bezklasowych kotłów do końca 2022 roku **należy stwierdzić, że wykonanie takiego zadania przekracza możliwości finansowe budżetów gmin.** Dlatego Wójtowie i Burmistrzowie gmin Metropolii Krakowskiej we współpracy z Prezydentem Miasta Krakowa prowadzą działania mające na celu pozyskanie dodatkowych środków finansowych, które zapewnią możliwość dotowania likwidacji kotłów po zakończeniu finansowania z RPO WM.

Mając na uwadze powyższe, zachęcamy do zabiegania o prowadzenie zdecydowanej polityki antysmogowej na poziomie władz centralnych i wspierania samorządów gminnych w działaniach na rzecz poprawy jakości powietrza.

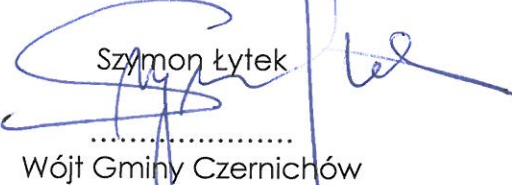
Z poważaniem,

Włodarze Gmin

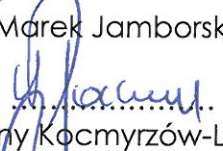
Metropolii Krakowskiej

Renata Gawlik

.....
Wójt Gminy Biskupice

Szymon Łytek

.....
Wójt Gminy Czernichów

Józef Rysak

.....
Wójt Gminy Igołomia-Wawrzeńczyce

Marek Jamborski

.....
Wójt Gminy Kocmyrzów-Luborzyca

Paweł Miś

.....
Wójt Gminy Liszki

Antoni Rumian

.....
Wójt Gminy Michałowice

Piotr Piotrowski

.....
Wójt Gminy Mogilany

Roman Prok

.....
Burmistrz Miasta i Gminy Niepołomice

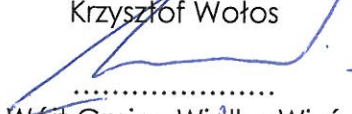
Norbert Rzepisko

.....
Burmistrz Miasta i Gminy Skawina

Małgorzata Duży

.....
Burmistrz Miasta i Gminy Świątniki Górne

Artur Kozioł

.....
Burmistrz Miasta i Gminy Wieliczka

Krzysztof Wołos

.....
Wójt Gminy Wielka Wieś

Elżbieta Burtan

.....
Wójt Gminy Zabierzów

Bogusław Król

.....
Wójt Gminy Zielonki

PLAN LIKWIDACJI KOTŁÓW WĘGLOWYCH W METROPOLII KRAKOWSKIEJ DO 2022 ROKU

KONTEKST

1. Miasto Kraków od wielu lat realizuje programy dofinansowania do wymiany nieekologicznych źródeł ciepła. Poza tą formą wsparcia, podejmuje wiele dodatkowych działań, które mają przynieść efekt w postaci zmniejszenia poziomu zanieczyszczenia powietrza.
2. W styczniu 2016 r. Sejmik Województwa Małopolskiego przyjął uchwałę wprowadzającą od 1 września 2019 r. na obszarze Krakowa całkowity zakaz palenia węglem, drewnem i innymi paliwami stałymi w kotłach, piecach i kominkach.
3. W styczniu 2017 r., Sejmik Województwa Małopolskiego przyjął uchwałę w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa małopolskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, zgodnie z którą, od 1 stycznia 2023 r., zakazane będzie użytkowanie instalacji niespełniających wymagań w zakresie sprawności cieplnej i emisji zanieczyszczeń określonych dla klasy 3, 4 lub 5 według normy PN-EN 303-5:2012.
4. Od 2009 r., na terenie Województwa Małopolskiego realizowany jest „Program ochrony powietrza dla województwa małopolskiego - Małopolska w zdrowej atmosferze” (dalej: POP WM), który nakłada na samorządy zadania, których prawidłowa realizacja poddawana jest corocznej kontroli.
5. Mając na uwadze szerszy kontekst, należy również wspomnieć o decyzji Trybunału Sprawiedliwości UE z lutego 2018 r., który uznał Polskę winną złamania prawa UE, poprzez dopuszczenie do nadmiernych wieloletnich przekroczeń stężeń pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu. Najwyższa Izba Kontroli, w raporcie z września 2018 r., oceniła, że działania podmiotów publicznych nie zapewniają właściwego zabezpieczenia mieszkańców i środowiska naturalnego przed negatywnymi skutkami zanieczyszczenia powietrza. Zdaniem NIK, stan ten wynika zarówno z niewystarczającej aktywności podmiotów publicznych (na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym), jak i z niedostatecznej koordynacji, a co za tym idzie niezapewnienia spójności działań. Decyzja TS UE, ocena NIK oraz uruchomienie rządowego Programu Priorytetowego „Czyste powietrze” dopełniają obrazu rzeczywistości, w której odpowiednio skoordynowana walka z zanieczyszczeniem powietrza powinna stać się priorytetem w działaniach samorządów lokalnych.
6. W sierpniu 2017 r., Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Metropolia Krakowska przyjęło uchwałę, w której uznało poprawę jakości powietrza za dziedzinę współpracy metropolitalnej, deklarując tym samym prowadzenie skoordynowanych działań w tym zakresie.
7. Szacuje się, że w 2018 r. na terenie gmin Metropolii Krakowskiej, pozostaje do likwidacji około 38 tys. kotłów węglowych. Od ponad roku pracownicy Gmin SMK współpracują w ramach Forum Czystego Powietrza Metropolii Krakowskiej. Niniejszy dokument stanowi jeden z efektów pracy Forum i zawiera szereg rekomendacji, które należy wdrożyć w politykach gminnych, oraz wspólne stanowisko gmin SMK w odniesieniu do uwarunkowań zewnętrznych związanych z wymianą kotłów węglowych.
8. Plan jest zgodny z celami i działaniami ujętymi w POP WM, Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Metropolii Krakowskiej, Planach Gospodarki Niskoemisyjnej gmin członkowskich SMK oraz innymi programami sektorowymi przyjętymi w gminach SMK.

CEL

Głównym celem Planu jest ujednoczenie polityk gmin Metropolii Krakowskiej, w zakresie likwidacji kotłów węglowych, w pięciu obszarach:

1. inwentaryzacja,
2. zarządzanie,
3. finansowanie,
4. kontrola,
5. informacja i promocja.

DZIAŁANIA¹

INWENTARYZACJA	1. Do połowy 2019 r., gminy Metropolii Krakowskiej przeprowadzą szczegółową inwentaryzację czynnych źródeł ciepła.
ZARZĄDZANIE	2. Od 2019 r., w każdej gminie pracować będzie zespół oddelegowany do zadań związanych z wymianą kotłów i poprawą jakości powietrza. Liczba osób w zespole będzie zależała od liczby kotłów węglowych do wymiany na terenie gminy. Rekomendowana liczebność zespołu: poniżej 3 tys. kotłów – 2 osoby; od 3 do 5 tys. kotłów – 3 osoby; powyżej 5 tys. kotłów – 4 osoby.
FINANSOWANIE	3. Do końca 2019 r. na terenie wszystkich gmin Metropolii Krakowskiej powinien obowiązywać ujednolicony poziom dofinansowania do wymiany źródła ciepła. 4. Szacuje się, że koszty dofinansowania likwidacji istniejących kotłów węglowych na terenie Metropolii Krakowskiej wyniosą około 270 mln zł ² . Dlatego każda z gmin corocznie do 2022 roku, powinna przeznaczać, w miarę możliwości, środki własne na działania związane z dofinansowaniem likwidacji kotłów. Środki te będą stanowiły wkład gmin do pozyskanych środków zewnętrznych.
KONTROLA	5. Do 2022 r. na terenie gmin Metropolii Krakowskiej, corocznie przeprowadzonych zostanie ok. 2 tys. systemowych kontroli spalania odpadów i opału niskiej jakości.
INFORMACJA I PROMOCJA	6. Do 2022 r. – corocznie, w sezonie grzewczym – prowadzona będzie wspólna kampania informacyjno-promocyjna, zachęcająca do likwidacji kotłów i stosowania paliw dobrej jakości. Dodatkowe działania i informacje zostaną skierowane do mieszkańców Metropolii Krakowskiej łamiących przepisy dotyczące jakości spalnego paliwa lub spalania odpadów. 7. Wszelkie informacje dotyczące wymiany źródła ciepła, mieszkańcy Metropolii Krakowskiej znajdą na wspólnej stronie internetowej: www.wymienpiec.info , administrowanej przez Biuro Stowarzyszenia. 8. Strony internetowe gmin, poświęcone wymianie kotłów węglowych, będą zawierać wszystkie niezbędne informacje, określone w przyjętym standardzie.
UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE	9. Gminy Metropolii Krakowskiej będą zabiegać o dodatkowe środki w wysokości około 270 mln zł, niezbędne do zrealizowania Planu. 10. Gminy Metropolii Krakowskiej będą zabiegać o wprowadzenie obowiązku rejestracji źródła ogrzewania na paliwo stałe, aby móc skuteczniej egzekwować zapisy „uchwały antysmogowej”.

¹ Z uwagi na dotychczasowe postępy w likwidacji kotłów węglowych, działania określone w punktach 1-6 nie dotyczą Gminy Miejskiej Kraków

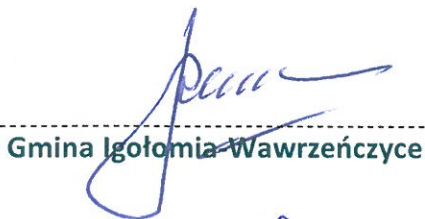
² Do szacowania przyjęto średnią wartość dofinansowania na poziomie 7 000 zł

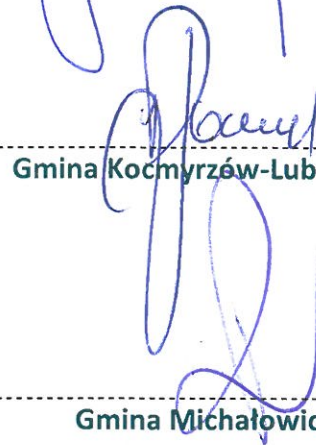
Gmina Biskupice

Gmina Czernichów

Gmina Igołomia-Wawrzeńczyce

Gmina Kocmyrzów-Luborzyca

Gmina Liszki

Gmina Michałowice

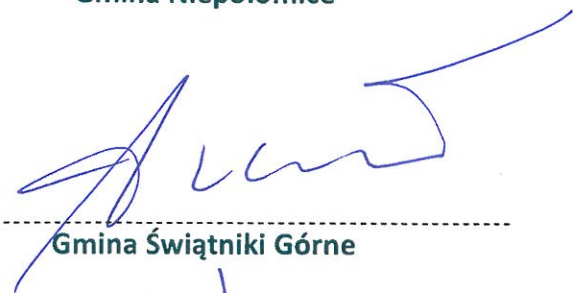
Gmina Mogilany

Gmina Niepołomice

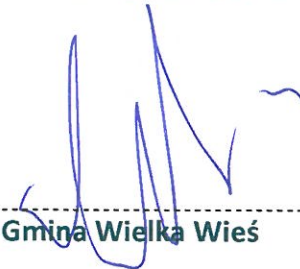
Gmina Skawina

Gmina Świątniki Górne

Gmina Wieliczka

Gmina Wielka Wieś

Gmina Zabierzów

Gmina Zielonki

Gmina Miejska Kraków